

Опис курсу

Навчальна дисципліна «Соціологія малих груп».

Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний досвід для розуміння специфіки соціології малих груп як теорії середнього рівня, що націлена дослідити місце та призначення малих груп у творенні соціальних структур ширшого суспільного контексту. Наголошується на необхідності врахування групового чинника у мікросоціологічному та соціетальному аналізі квазігруп, соціальних спільнот та соціальних інститутів (організацій), а також суспільства загалом. Запропонований курс має не лише теоретичне, але й прикладне спрямування, адже дає змогу студентам застосовувати на практиці теоретичні знання, реалізуючи власні напрацювання та проєкти щодо розкриття механізмів групової (командної) роботи.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів базових знань стосовно теорії та практики соціології малих груп і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують реалізацію та узагальнення результатів власних прикладних досліджень у царині мікросоціології.

Завдання курсу:

- чітко уявляти місце та призначення соціології малих груп в системі соціального знання;
- розглянути основні концептуальні поняття, теорії та парадигми, якими оперує соціологія малих груп;
- розкрити місце малих груп в структурній будові суспільства;
- спонукати до глибшого проникнення у соціальні і соціально-психологічні процеси, що відбуваються за участю малих груп на рівні групової динаміки;
- практичне використання набутих знань студентами у реальних соціоприкладних дослідженнях, що передбачають залучення і функціонування малих соціальних груп різного спрямування.

Основна література:

1. Головаха Є.І. Психологія людського взаєморозуміння (2-е вид., зі змінами та доп.). Київ Ін-т соціології НАН України, 2014. 223 с.
2. Горбунова В. В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с.
3. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.
4. Огаренко В.М., Малахова Ж.Д. Соціологія малих груп: Навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 292 с.
5. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
6. Робота з персоналом організації: Навч. посібник / За ред. І.П. Руценка. Харків: Форт, 2013. 460 с.
7. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: Навч. посібн. Івано-Франківськ. «Лілея- НВ». 2015. 296 с.
8. Handbook of Social Work with Groups. Second Edition / Edited by Charles D. Garvin, Lorraine M. Gutiérrez, and Maeda J. Galinsky. N.Y. : Guilford Press 2017. 642 p.

Додаткова література:

1. Бакаленко О.А. Психологія управління: Навчальний посібник. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Москаленко М.В. Соціальна психологія: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 688 с.
3. Олсон М. Логіка колективної дії: суспільні блага і теорія груп. Київ: Лібра, 2004. 272 с.
4. Сайтарли І.А. Культура міжособистісних стосунків: Навч. посібник. Київ: Академвидав, 2007. 240 с.
5. Соціальні технології: монографія/ За ред. В.І. Подшивалкіної. Одеса: Одеський національний університет імені І. Мечникова, 2014. 546 с.
6. Соціологія і психологія: навчальний посібник / За ред. Ю.Ф. Пачковського. Київ: Каравела, 2009. 760 с.
7. Тьоніс Ф. Спільнота та суспільство. Основні поняття чистої соціології. Київ : Дух і літера, 2005. 262 с.
8. Штепа О.С. Самоменеджмент (самоорганізування особистості): Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 362 с.

Інтернет-джерела:

1. Вісник Львівського університету Серія соціологічна. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology>
2. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». URL: <https://periodicals.karazin.ua/sc>
3. Воляннюк Н. Ю. Соціальна психологія малої групи. Соціальна психологія: навч. посіб. Для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська та ін. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, с. 138-174. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/14a82805-7b31-4866-8059-fc640a894488/content>
4. Злобіна О. Соціометрія: дослідження міжособистісних відносин у групі. URL: http://i-soc.com.ua/school/Zlobina_Sociometriy.pdf
5. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 т. Луганськ : В-во ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. Т.1. Соціальність та її форми. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/308/>
6. Круподьорова, Л. М. Групова динаміка і комунікації : навчальний посібник Вінниця: ВНТУ, 2017. 89 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/IRVC/2021/Krupoderova_2017_89.pdf
7. Кузьменко Т.М. Сучасні характеристика та класифікація соціальних груп. URL: <http://socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.18.64.pdf>
8. Мід Дж. Г. Дух, самість і суспільство. З точки зору соціального біхевіориста. Київ : Укр. центр духовної культури, 2000. 416 с. URL: <https://knygy.com.ua/index.php?productID=9789667276843>
9. Науковий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/>
10. Науковий журнал «Український соціум». URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
11. Small Groups. Handbook / Edited by John M. Levine and Richard L. Moreland. N.Y.: Psychology Press. 2006. 547 p. URL: https://academia.edu/33181831/Small_Groups